

Pohjoismainen uskontososiologia kokoontui yhteen

Laura Hanna Kokkonen
Helsingin yliopisto

Järjestyksessään 24. pohjoismainen uskontososiologian konferenssi *The Nordic Conference in the Sociology of Religion* (NCSR) järjestettiin kesäisessä Oslossa 1.–3.8.2018. Konferenssi pidetään joka toinen vuosi pohjoismaisia kaupunkeja kiertäen. Edellisellä kerralla vuoden 2016 konferenssin isäntävuorossa olikin kotiyliopistoni Helsinki. Aloittelevana väitöskirjatutkijana seurasin silloin konferenssia lähinnä hiljaa sivusta, joten tänä vuonna oli mukavaa osallistua Osloon konferenssivieraana ja päästä tutustumaan pohjoismaisen uskontososiologian kenttään hieman paremmin. Konferenssivieraat olivat puhujia myöten pääosin pohjoismaalaisia itsekin, mutta kiehtova Oslo oli houkuttellut lukuisia kävijöitä myös pohjoismaiden ulkopuolelta.

Järjestävä yliopisto ja näin myös konferenssin keskus sijaitsi rauhallisella alueella muutaman kilometrin päässä kaupungin varsinaisesta ytimestä. Temaattisesti konferenssin pääaiheet kiertoutuivat globalisaation, muuttoliikkeen, politiikan, talouden ja median ympärille. Konferenssikävijät jakaantuivat kolmen päivän aikana 25 sessioon, joissa pidettiin yhteensä lähes sata erilaista esitelmää omista tutkimusteemoista. On sanomattakin selvää, että esitelmien aiheissa näkyi laajasti koko uskontososiologisen tutkimuksen kirjo.

Konferenssi otti oikeastaan pienen varaslähdön aloittaen tervetulovastaanotolla jo heinäkuun viimeisenä iltana tarjoten kierroksen Oslon kaupungintalolla. Tieteellisen osion puolestaan avasivat ensimmäisenä varsinaisena konferenssipäivänä Furseth, Kühle, Lövheim ja Lundby kertomalla uudesta kirjastaan *Religious Complexity in the Nordic Public Sphere. Comparing Nordic Countries* (Palgrave Macmillan 2018). Teos käsittelee uskonnon julkista roolia viidessä pohjoismaassa ja tarkastelee pohjoismaisten yhteiskuntien toimintaa suhteessa uskontoon, valtioon, politiikan, median ja kansalaisyhteiskunnan kentillä. Täytyypä laittaa kyseinen teos heti omalle lukulistalle!

Muut pääluennoitsijat oli kutsuttu englanninkielisten maiden yliopistoista: Mark Juergensmeyer, Line Nyhagen ja Lorne Dawson käsittelivät luennoissaan uskonnollista väkivaltaa, feminismin muotoja ja radikalisoitumista. Juergensmeyer pohti entusiastisesti sitä, miksi eri puolilla maailmaa tapahtuu ekstremististen liikkeiden nousua juuri nykyaikana. Hän käsitteli muun muassa islamin, buddhalaisuuden, kristinuskon ja juutalaisuuden parista noussevaa radikalismia. Nyhagen puolestaan kritisoi feminismin yksiulotteista ymmärrystä hahmottaen sen sijaan jopa kolme erilaista sekulaari-feminististä lähestymistapaa suhteessa uskontoon. Dawson palasi temaattisesti puolestaan radikalisaatioon, ja vaikka kaikki luennot olivat hyvin kiintoisia, jäi itselläni parhaiten mieleen juuri Dawsonin luento. Hän puhui radikalisaatioprosessista, josta Dawsonin tutkimusryhmä oli kerännyt aineistonsa erittäin haastavan ja jopa raastavan kuuloisen haastatteluprosessin kautta. Tutkimusryhmä haastatteli informant-

teja internetin kautta, ja haastateltavat kertoivat tutkijoille yllättävän avoimesti itsestään ja elämästään. Moni haastatteluprosessi jäi lopulta kesken haastateltavien joko kadotessa tai menehtyessä. Asetelma näin haastavasta haastatteluaineistonkeruusta ei liene kovin tuttu saati tyyppillinen uskontososiologisen tutkimuksen tekijöille, joten arvelen konferenssin läsnäolijoiden kuunnelleen minun tavallani korva tarkkana Dawsonin sujuvaa kerrontaa ja kiintoisaa kuvausta.

Konferenssipäivien sessioiden jatkuessa pitkälle iltaan asti olivat paikalliset järjestäjät organisoineet lisäksi kaksi iltaa täyteen sosiaalista ohjelmaa. Konferenssi-illalliselle kaikkia osallistujamaita pyydettiin järjestämään pientä iltaohjelmaa, joka liittyy omaan kotimaahan. Illallisella nähtiinkin muun muassa lukuisia erilaisia laulusesityksiä. Suomalaisdelegaatio johdatti suomalaisille tyyppillisesti (?) yhteiseen letkajenkkaan. Perinteisen illallisen lisäksi konferenssivieraat pääsivät ihmettelemään Norjan sanoinkuvailemattomia luonnon muodostelmia risteilyllä Osloonvuonoon. Oslo kylpikin kesäisen helteisessä auringossa lähes koko konferenssin ajan.

Konferenssin pääpaikkana toimi Osloon yliopiston Georg Sverdrups -rakennus Blindernin kampusalueella. Kuva: Laura Kokkonen.

Konferenssin päätöksessä paljastettiin, että konferenssin taustalle ollaan perustamassa järjestö tai yhdistys, joka toisaalta sekä turvaa konferenssin jatkon että ottaa siipiensä suojaan pohjoismaista uskontososiologiaa julkaisevan *Nordic Journal of Religion and Society* -journalsin. Tällainen toimija on sekä konferenssin että journalsin taustalta aiemmin puuttunut. Konferenssivieraat pääsevätkin nauttimaan konferenssin tunnelmista vielä lehden tulevissa julkaisuissa, ja samalla muutkin voivat tutustua konferenssin teemoihin näin jälkikäteen, sillä pääluentojen artikkelit ovat jo ilmestyneet uusimmassa numerossa. Tulevista numeroista voi varmasti löytää myös monia muita Oslosta tuttuja esitelmiä artikkeleiksi jalostettuina.

Joka toinen vuosi toteutettavan luonteensa vuoksi NCSR-konferenssi ei ainakaan väitöskirjävaiheessa olevan nuoren tutkijan kohdalle osu kovin montaa kertaa, mutta itse pääsen puhumaan valmistuvasta väitöstutkimuksestani vielä seuraavassa konferenssissa vuonna 2020, jolloin järjestäjävuorossa on Ruotsi.

Tusen tack for Norge, vi ses i Sverige 2020!